

ADANA TİCARET ODASI Basın Bülteni

ATO Meclis Üyeleri Cemal Akın ve Sedat Şenyürek, sektörde yaşanan sıkıntıları anlattılar:

Hal esnafının sıkıntılarına çözüm bekleniyor

Yaş sebze ve meyve komisyoncularının, üreticiden aldıkları ürünü tarladan başka bir yere nakletmeleri sırasındaki küçük hatalarına bile büyük para cezaları uygulanmasının, sektörde faaliyet gösteren esnafın mağduriyetine yol açtığı, sorunun kısa sürede çözümlenmemesi durumunda sıkıntıların büyük boyutlara ulaşacağı vurgulandı.

Adana Ticaret Odası (ATO) 2. Grup Meslek Komitesi ve Meclis Üyeleri Cemal Akın ile Sedat Şenyürek, Meclis toplantısında yaptıkları sektörel sunumlarında hal esnafının yaşadığı sıkıntıları ve çözüm önerilerini dile getirdiler.

Komisyoncuların üreticiden tarlalarda aldıkları ürünlerin iş yerlerine nakli sırasında konuyla ilgili tüm bilgileri, “Hal Bildirim Formu”na yazmalarına rağmen kamu zararı oluşturmayan çok küçük hatalara bile büyük para cezaları uygulandığını ifade eden Cemal Akın ve Sedat Şenyürek, “Esnafın doldurduğu Hal Bildirim Formu’nda yer alan üretim yeri, saati, araçların plakası gibi bilgilerde sehven yanlışlık yapılması durumunda tekrar bildirim yapma zorunluluğu bulunmaktadır. Bu hükme karşılık, hatanın düzeltilebilmesi yetkisi sadece Hal Uygulama Yöneticisi’ne verilmiştir. Bu durum, ilgili yöneticiye her zaman ulaşamadığından mağduriyetlere neden olmaktadır. Yanlış bildirim yapan komisyoncu, herhangi bir kamu zararı olmamasına karşın cezalı hal rüsumu cezası ödemek zorunda kaldığından büyük haksızlığa uğramaktadır. Vatandaşın mağduriyetine yol açan bu uygulamanın kamu vicdanını da rahatsız etmesinden dolayı, bildirim değiştirme ya da düzeltme yetkisi esnafa ve hal yöneticilerine verilmelidir” dediler.

Sorunlarının çözümü için, Hal Bildirim Formu’nun yanı sıra genel olarak, “Sebze ve Meyve Ticareti ile Toptancı Hali Uygulamaları Mevzuatı”nda yapılması gereken değişiklikler konusunda da açıklamalarda bulunan Akın ve Şenyürek, piyasada mevcut her türlü yaş sebze ve meyvenin kayıt altına alınması ve kontrol edilebilmesi için üretici örgütlerinin Hal Kayıt Sistemi kapsamına alınması gerektiğini vurguladıktan sonra şu görüşlere yer verdiler:

- Hal Kayıt sisteminin çalışmadığı durumlarda kullanılması zorunlu E-5 formları, en yakın toptancı hali dışında, esnafın bağlı olduğu hallerden veya il ticaret müdürlüklerinden de alınabilmeli veya doldurulabilmelidir.

- Ülkemizden transit geçen sebze ve meyve ürünleri hakkında bildirim yapılması zorunluluğunun olup olmadığı hususlarında bir açıklık bulunmadığından bu konunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

- Organik tarım ve iyi tarımdan rüsum alınmamasına rağmen bu ürünlerle ilgili bildirim yapma zorunluluğu mevcuttur. İyi tarım ve organik tarımdan yapılacak analiz raporları gereğince rüsum alınması gerektiği kanaatindeyiz. Bu durumda belediyelerin gelirleri artacağı gibi, devlet tarafından alınan vergi ve belediyelerin alacağı rüsum oranında bir denge oluşturularak, devlet tarafından alınacak vergi oranlarının iyileştirilmesi mümkün olabilecektir.

- İhracata konu olan gümrükleşmiş mallarda bildirim yükümlülüğünün kaldırılması gerekmektedir.

- Hal içi tüccar ve komisyoncuya uygulanan teminat zorunluluğunun, ticari güven ve dengenin korunması yönünden diğer sıfatlara haiz kişiler yönünden de uygulanması zorunluluğunun getirilmesi şarttır.

- Piyasada mevcut tüm ürünlerin Hal’e girmesi sağlanmalıdır: Çünkü piyasada mevcut ürünlerin fiyat kontrolünün sağlanması ve böylelikle tüketicinin de korunmasının sağlanması için devletin bir kontrol mekanizması kurmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu uygulamanın, Hal’e gelen tüm ürünlere ait faturalara belirli oranda kar marjı eklenmek suretiyle hayata geçirilebilmesi mümkündür.

- Hal Kayıt Sistemi’nde yasal fire ve imhaların sistemden düşürülmesinin sağlanması için yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Hal uygulama yöneticilerine, bildirimde bulunma, fireyi silme veya düzeltme yetkisi verilmelidir.

- İthalat ve ihracat dahil piyasada yapılacak tüm satışların, Hal Kayıt Sistemi’ne kayıtlı komisyoncu sıfatına haiz kişiler tarafından yapılması gerektiği kanaatindeyiz. Böylelikle fiyat konusunda hem üretici, hem de tüketicinin korunması mümkün olabilecektir.

- Cezalı hal rüsumu belirli bir oranda sabitlenmeli ve bu ceza hükümde idari para cezası şeklinde yer almalıdır. Zira ceza bedelinin tespitinde yasada ifade edilen rayiç bedelin değişiklik göstermesinden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümü için, bu oranın yasanın belirlediği idari para cezası olarak belirtilmesi yerinde olacaktır. Ayrıca tahakkuk eden idari para cezaları da Hal Kayıt Sistemi’ne kaydedilmelidir.

- Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kontrol ve denetim mekanizmaları sadece Büyükşehir belediyelerine bağlı olduğundan, bu yetkinin ilçe belediyelerine devredilmemesi gerekmektedir.

- Yasada belirtilen; et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri ve kesme çiçek benzeri ürünlerin Hal düzeninde yer alması gerektiği belirtilirken, bunun nasıl uygulanabileceği konusunda bir açıklık bulunmadığından ilgili yönetmelikte bu konuda düzenleme yapılması gerekmektedir.

- Bildirim iptallerinin sadece bildirim yapan kişinin dilekçesine istinaden yapılması ya da bildirim iptali için bakanlık tarafından verilecek onay butonunun bulunması sorununun da en kısa zamanda tekrar ele alınıp çözüme kavuşturulması gerekmektedir.”